

Νέο ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την μετανάστευση και το άσυλο – Ώδινεν όρος και έτεκε μυν.

Κώστας Δημακόπουλος

1.Εισαγωγή

Στις 8.6.2023 οι Υπουργοί Εσωτερικών της Ε.Ε. υπό σουηδική προεδρία ενέκριναν μια μεταρρύθμιση του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου, η οποία είχε ανακοινωθεί επανειλημμένα μετά την προσφυγική κρίση του 2015-2016, αλλά δεν προχωρούσε, καθώς άλλαζε διαρκώς το πρόσημό της, και συμφώνησαν σ' ένα κατάλογο μέτρων για την μείωση των προσφυγικών ροών προς την Ευρώπη. Το νέο Σύμφωνο υιοθετήθηκε επισήμως από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 20.12.2023.

Τα κύρια σημεία της συμφωνίας είναι τα εξής: Κατά τη διέλευση των συνόρων προς την ΕΕ όλοι οι πρόσφυγες θα καταγράφονται στη χώρα πρώτης άφιξης (δηλαδή κυρίως στην Ελλάδα, την Ιταλία, την Ισπανία, τη Μάλτα, την Κύπρο) και τα στοιχεία τους θα αποθηκεύονται. Όσοι προέρχονται από χώρα που θεωρείται ασφαλής και έχουν ποσοστό αναγνώρισης μικρότερο του 20% μέχρι τώρα («ασφαλείς χώρες καταγωγής»), π.χ. από την Τουρκία ή το Πακιστάν, ακόμη και οικογένειες με παιδιά (ενώ φαίνεται να εξαιρούνται τελικά ασυνόδευτοι ανήλικοι, σύμφωνα με όσα γίνονται γνωστά ως τώρα), θα στέλνονται σε φυλασσόμενα στρατόπεδα. Θα θεωρείται ότι δεν έχουν εισέλθει ακόμη στη Ε.Ε. (νομικό πλάσμα της «μη εισόδου»). Η αίτησή τους για «διεθνή προστασία» θα εξετάζεται ταχύρρυθμα, το αργότερο εντός δώδεκα μηνών («διαδικασία συνόρων»), και όσοι αποτυγχάνουν στην εξέταση αυτή, όπως είναι αναμενόμενο, θα στέλνονται αμέσως πίσω. Εκτιμάται ότι περίπου το ένα τέταρτο των αιτούντων θα υποβάλλεται στο μέλλον σε αυτή τη «διαδικασία συνόρων». Η «κανονική» διαδικασία ασύλου της ΕΕ, η οποία συνοδεύεται από πολλές διαδικαστικές εγγυήσεις, θα ισχύει στο μέλλον μόνο για εκείνους τους πρόσφυγες που είχαν μέχρι στιγμής υψηλότερο ποσοστό αναγνώρισης, όπως π.χ. οι Σύριοι και οι Αφγανοί. Για το σκοπό αυτό οι ως άνω πρόσφυγες θα πρέπει να κατανέμονται «δίκαια» σε όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. σύμφωνα με μια κλείδα που θα λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, το μέγεθος του πληθυσμού („relocation“/«μετεγκατάσταση»). Επιβάλλεται υποχρεωτική αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε.: Όσα μέλη δεν θέλουν να δεχτούν πρόσφυγες πρέπει να πληρώνουν σε ένα ταμείο της Ε.Ε. 20.000 ευρώ ανά αιτούντα άσυλο που τους αναλογεί («αντισταθμιστικές πληρωμές»). Μεταξύ άλλων η Συμφωνία προβλέπει και νέες ρυθμίσεις για την «αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης,

συμπεριλαμβανομένης της εργαλειοποίησης των μεταναστών», όπως αναγράφεται.

Σε γενικές γραμμές αυτό είναι το συμφωνημένο πακέτο, που έχει πάντως πολλές ασάφειες και μένει να διασαφηνιστεί στην εφαρμογή του. Είναι μια αντίδραση στην απότομη αύξηση του αριθμού των αιτούντων άσυλο στην Ε.Ε. τα τελευταία χρόνια. Το 2022 ήταν περίπου 850.000 άνθρωποι που υπέβαλαν σε κάποιο κράτος μέλος αίτηση για πρώτη φορά, το 2023 ήταν πάνω από ένα εκατομμύριο και το 2024 προβλέπεται να έρθουν περισσότεροι. Στους αριθμούς αυτούς δεν υπολογίζονται τα οκτώ εκατομμύρια πρόσφυγες πολέμου από την Ουκρανία, οι οποίοι έχουν προνομιακό καθεστώς και απολαμβάνουν αυτόματα ελεύθερη κυκλοφορία στην Ε.Ε.

Σύμφωνα με την εδώ υποστηριζόμενη άποψη το Σύμφωνο αυτό συντάχθηκε βιαστικά μόνον και μόνον λόγω των επικείμενων Ευρωεκλογών και του φόβου της ακροδεξιάς και δεν θα φέρει αποτελέσματα για πολλούς λόγους. Κυρίως επειδή αντιβαίνει σε βασικές διατάξεις του πρωτογενούς και δευτερογενούς κοινοτικού δικαίου που έμειναν άθικτες και επειδή οι χώρες προέλευσης δεν είναι διατεθειμένες να παίρνουν πίσω τους πρόσφυγες και μετανάστες που ξεκινούν εκεί το ταξίδι τους (χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτοί που στέλνει η Τουρκία μέσω των Κατεχόμενων εδαφών στην Κύπρο). Σύμφωνα με την εδώ υποστηριζόμενη άποψη οι προτάσεις που κατατέθηκαν εξαπατούν την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη με την απατηλή υπόσχεση μιας δήθεν αποσυμφόρησης στο προσφυγικό, που δεν πρόκειται να έρθει έτσι.

Προηγουμένως όμως πρέπει να ξεκαθαρίσω ότι θεωρώ πως υπάρχει σαφώς ανάγκη λήψης μέτρων προστασίας των συνόρων, ώστε να ανακοπούν τα προσφυγικά ρεύματα προς την Ευρώπη, καθώς οι κίνδυνοι είναι μεγάλοι και υπαρξιακοί – κάτι που δεν αληθεύει μόνον για την Ελλάδα, αλλά για την Ε.Ε. Οι επικαλούμενοι την προσφυγική ιδιότητα εκμεταλλεύονται την υπερβολή της επίκλησης των «ανθρωπίνων δικαιωμάτων» στην Δύση, που γίνεται κυρίως για ιδεολογικούς λόγους, θεμελιώνει δικαιώματα παρέμβασης σε τρίτες χώρες και δεν είναι καθόλου αθώα, για να έρθουν εδώ με την βοήθεια των διακινητών, ενώ οι ευρωπαϊκές κοινωνίες σχεδόν παντού, απ' την Ιταλία μέχρι την Σουηδία, περνώντας μέσα από άκρως φιλελεύθερες ως τώρα χώρες όπως η Ολλανδία και η Δανία και συμπεριλαμβανομένων των στυλοβατών της Ε.Ε. Γαλλίας και Γερμανίας, αντιδρούν ήδη αλλεργικά, όπως δείχνει η μεγάλη άνοδος της ακροδεξιάς παντού. Αντί για κροκοδείλια δάκρυα οι δικαιωματιστές που κόπτονται υπέρ των προσφύγων θα έπρεπε να σκεφθούν την δική του ευθύνη για την κατάσταση αυτή.

2. Η ρίζα του κακού.

Κατά την εδώ υποστηριζόμενη άποψη το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ευρώπη βρίσκεται νομικά στην εφαρμογή της αρχής του „non-refoulement“ ή της «μη επαναπροώθησης», όπως είναι ο αδόκιμος όρος που χρησιμοποιείται στα ελληνικά, δηλαδή στην υποχρέωση των ευρωπαϊκών κρατών να μην κλείνουν τα σύνορά τους σε κανέναν που επικαλείται την προσφυγική ιδιότητα και αντίθετα να δέχονται όποιον προφέρει την λέξη «άσυλο» στα σύνορα, για να εξεταστεί το αίτημά του με όλες τις διαδικαστικές εγγυήσεις. Η κοινή λογική λέει ότι όταν δεν μπορείς να διώξεις κανέναν στα σύνορα, δεν μπορείς να ασκήσεις μετά και καμιά συνεπή προσφυγική πολιτική.

Η αρχή του non-refoulement εμφανίστηκε αρχικά σε δύο διεθνοδικαιικά κείμενα του μεσοπολέμου και υιοθετήθηκε μετά τον Δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο από τις χώρες της Δύσης με το βλέμμα στραμμένο στους δραπετές από το «Σιδηρούν Παραπέτασμα». Καθιερώθηκε έτσι ως μη επιδεκτική επιφυλάξεων διάταξη από την Συνθήκη της Γενεύης για τους Πρόσφυγες του 1951 (ΣΓΠ) στο άρθρο 33 παρ. 1. Το άρθρο αυτό ορίζει στην επίσημη ελληνική του μετάφραση: «Ουδεμία Συμβαλλομένη Χώρα θα απελαύνη ή θα επαναπροωθή, καθ' οιονδήποτε τρόπον, πρόσφυγας, εις τα σύνορα εδαφών ένθα η ζωή ή η ελευθερία αυτών απειλούνται δια λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων.»

Η πρόβλεψη αυτή μπορεί να εισήχθη κάποτε με τις καλλίτερες προθέσεις, τελικά όμως η εφαρμογή της ξέφυγε από τον στόχο της. Ενώ δηλαδή η σημασία της στον μεσοπόλεμο ήταν «μην διώχνετε πίσω τους φυγάδες, αφήστε τους να πάνε στην Αμερική!», και η αρχική σημασία της υπό το καθεστώς της Συνθήκης της Γενεύης ήταν «μην στέλνετε πίσω πρόσφυγες εκεί που κινδυνεύουν, όταν βρίσκονται ήδη στην χώρα-καταφύγιο», τελικά η ερμηνεία που καθιερώθηκε ειδικά στην Ευρώπη τα τελευταία σαράντα χρόνια με την βοήθεια του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου (που δίπλα στην έννοια του πρόσφυγα σύμφωνα με την ΣΓΠ εισήγαγε επιπλέον και την έννοια του δικαιούμενου επικουρικής προστασίας) και όπως έχει ερμηνευθεί ως τώρα από διεθνή δικαστήρια (ΕΔΔΑ, ΔΕΕ) και άλλα δικαιοδοτικά και γνωμοδοτικά όργανα είναι «δεν διώχνεται κανείς που ζητάει άσυλο στα σύνορα προτού εξεταστεί το αίτημα προστασίας του μέσα στην χώρα με όλες τις διαδικαστικές εγγυήσεις», κάτι που τελικά η ρυθμιστική δύναμη της πραγματικότητας το έκανε «δεν διώχνεται κανείς που επικαλέστηκε κάποτε την προσφυγική ιδιότητα, ακόμα κι αν απορριφθεί τελικά το αίτημά του». Φυσικό είναι να είναι πολλοί αυτοί απ' τον Τρίτο Κόσμο και νυν Παγκόσμιο Νότο που θεωρούν ότι με τον τρόπο αυτό είναι «προσκαλεσμένοι» στην Ευρώπη, αρκεί να πουν την λέξη «άσυλο». Συχνά

αυτό γίνεται σε συμπαιγνία με τις χώρες καταγωγής, που προσπαθούν να απαλλαγούν από έναν υπερβάλλοντα πληθυσμό που δεν μπορούν να απασχολήσουν ή να θρέψουν. Σήμερα η Δύση και ειδικά η Ευρώπη έχει πιαστεί για τα καλά στην παγίδα που έστησε κάποτε σε άλλους και δεν μπορεί να βγει από εκεί. Το κύριο συναίσθημα που κυριαρχεί στα συνέδρια των ειδικών για την μεταναστευτική πολιτική είναι η απόγνωση.

3. Ανατροπές στην εφαρμογή του δικαίου.

Με τον τρόπο που κυριάρχησε η αρχή του non-refoulement στο προσφυγικό δίκαιο τα τελευταία σαράντα χρόνια στην Ευρώπη προκύπτουν μια σειρά ανωμαλίες. Πρώτα-πρώτα υπεξαιρείται δολίως έτσι η υποχρέωση υποδοχής προσφύγων, που κανένα κράτος δεν ήθελε να αναλάβει και γι' αυτό λείπει από την Συνθήκη της Γενεύης για τους πρόσφυγες. Πολλοί απ' αυτούς που επικαλούνται σήμερα με πάθος την αρχή του non-refoulement επιδιώκουν κατά βάση αυτήν την υποκατάσταση και δεν τους ενδιαφέρει στην ουσία αν πρόκειται για γνήσιους πρόσφυγες ή απλώς για οικονομικούς μετανάστες. Έπειτα τα σύνορα ενός κράτους γίνονται διάτρητα έτσι – σε πείσμα των διακηρύξεων διεθνών οργάνων ότι «φυσικά και εξακολουθεί να αποτελεί δικαίωμα ενός κράτους να εφαρμόσει την μεταναστευτική του πολιτική και να προστατέψει τα σύνορά του». Στην πραγματικότητα έλεγχος συνόρων και δίκαιο αλλοδαπών γίνονται ρευστές και καθημερινά διαπραγματεύσιμες έννοιες και οι παραπάνω διακηρύξεις έχουν χαρακτήρα μνημόσυνου της εθνικής κυριαρχίας. Υπάρχει ακόμα μια διαπίστωση που πρέπει να γίνει εδώ: Η αρχή του non-refoulement, όπως εφαρμόζεται, δεν έχει αλλάξει μόνον το ίδιο το δίκαιο του εδαφικού ασύλου (που προϋποθέτει από τα αρχαία χρόνια **οικειοθελή** αποδοχή των αιτούντων προστασία από ένα κράτος μέσα στα σύνορά του, κάτι που δεν ισχύει πλέον), αλλά έχει ξεπεράσει προ πολλού το προσφυγικό δίκαιο και αναθεωρεί το σύνολο του δικαίου των αλλοδαπών, ασχέτως προσφυγικής ιδιότητας, καθώς επιβάλλει πολλαπλούς περιορισμούς σ' ένα κράτος τόσο αναφορικά με την είσοδο όσο και με την απομάκρυνση των ξένων απ' την επικράτειά του. Σ' αυτό συνέβαλε ιδίως ο συνδυασμός της αρχής του non-refoulement με άλλες διατάξεις του ανθρωπιστικού δικαίου, όπως αυτές ερμηνεύτηκαν. Τέτοιες διατάξεις είναι η απαγόρευση της συλλογικής απέλασης αλλοδαπών (άρθρο 4 Πρωτοκόλλου Nr. 4 ΕΣΔΑ), η εξωεδαφική εφαρμογή της απαγόρευσης βασανιστηρίων και απάνθρωπης μεταχείρισης (άρθρο 3 ΕΣΔΑ, άρθρο 3 Συμφωνίας κατά των βασανιστηρίων) και η καθιέρωση ευθύνης των ευρωπαϊκών κρατών που προτίθενται να απελάσουν για ό,τι θα συμβεί μετά έξω από τα σύνορά τους. Με τον τρόπο αυτό απαγορεύεται η απέλαση σ' ένα

άλφα κράτος, αν υπάρχει κίνδυνος περαιτέρω απέλασης από εκεί σ' ένα βήτα κράτος και έκθεσης έτσι του αλλοδαπού σε κίνδυνο (δέσμευση από το non-refoulement με «γεωγραφικές αναπηδήσεις»). Ταυτόχρονα διευρύνεται ερμηνευτικά προς την ίδια κατεύθυνση, δηλαδή την διάνοιξη των συνόρων των εθνικών κρατών, και η αρχική έννοια άλλων διεθνών συμφώνων, όπως η Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού ή η Συμφωνία για την εξάλειψη κάθε μορφής ρατσιστικών διακρίσεων κλπ. Και βεβαίως δημιουργούνται εύλογα έτσι και πολλές απορίες, όπως η ακόλουθη: Αν η έννοια του προσφυγικού δικαίου είναι να διευκολύνεται η φυγή όποιου επικαλείται την προσφυγική ιδιότητα και το non-refoulement είναι το «άγιο δισκοπότηρο» των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως παρουσιάζεται στην ιδεολογική βιτρίνα της Ε.Ε. – γιατί τότε διώκονται αλήθεια οι διακινητές, που είναι αυτοί που βοηθούν αποτελεσματικά τους πρόσφυγες να φθάσουν στα σύνορα της Ευρώπης;

Πέρα απ' τις νομικές αντιφάσεις θα πρέπει να επισημανθεί και η κοινωνιολογική κατάληξη αυτής της υπερβολής στην ερμηνεία και εφαρμογή του non-refoulement στην Ευρώπη. Το αποτέλεσμα λοιπόν είναι να έρχονται εκείνοι οι «πρόσφυγες» που μπορούν να πληρώσουν τα διεθνή δίκτυα των διακινητών και να ανατρέπεται το σύστημα παροχής ασύλου και προστασίας σε βάρος αυτών που πραγματικά την έχουν ανάγκη και υπέρ εκείνων που έρχονται αναζητώντας εργασία και οικονομικά οφέλη.

4. Υποκριτική συμπεριφορά.

Το σημαντικότερο όμως που πρέπει να επισημανθεί είναι το εξής: Τα ευρωπαϊκά κράτη κρατάνε μεν στην ιδεολογική βιτρίνα τους την Συνθήκη της Γενεύης για τους πρόσφυγες ως την πεμπτοσύα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καταφεύγουν όμως στην πράξη σε έμμεσες και συχνά μάλιστα και σε πολύ άμεσες μορφές καταστρατήγησης. Ανοίγουν την πόρτα διάπλατα έτσι σε μια φαρισαϊκή πολιτική της ανελικρίνειας και της διπλοπροσωπίας: Push Backs στην θάλασσα και την ξηρά, απ' το Αιγαίο μέχρι τα πολωνικά (Μπιάλοβιτς) και τα λιθουανικά (Ντιεβένισκες) σύνορα με την Λευκορωσία, ψηλοί φράκτες όπως στον ελληνικό Έβρο ή την ισπανική Μελίγια και Θέουτα επί μαροκινού εδάφους, συμφωνίες επαναπατριsmού με αδύνατες χώρες όπως η Τυνησία, το βίαιο κλείσιμο απ' τις κεντρικές χώρες της Ευρώπης μεταναστευτικών οδών όπως ο βαλκανικός διάδρομος, εξοπλισμός και χρηματοδότηση διαφόρων war lords, ένοπλων συμμοριών και διεφθαρμένων κυβερνήσεων σε τρίτες χώρες, για να σταματούν εκεί τα караβάνια των προσφύγων, αδιαφορώντας για όσα τραγικά επακολουθούν μετά, κάτι που αληθεύει ιδιαίτερα για την Λιβύη, χώρα που διέλυσε και άφησε στην μοίρα της η δυτική στρατιωτική επέμβαση, η ιδέα να

μεταφέρονται βίαια οι αιτούντες άσυλο σε κέντρα διεκπεραίωσης των αιτήσεών τους σε αφρικανικές χώρες όπως στην Ρουάντα από την Βρετανία, κατά το πρότυπο της Αυστραλίας που μεταφέρει τους αιτούντες άσυλο στα ξένα νησιωτικά κράτη Ναούρου, Παπούα- Νέα Γουινέα και Νήσο των Χριστουγέννων, και πολλά άλλα απ' όσα συμβαίνουν στην πράξη προσβάλλουν βάνουσα την ιδέα του non-refoulement, όπως έχει ερμηνευθεί ως τώρα πολυτελώς (κανείς δεν διώχνεται προτού εξεταστεί ενδελεχώς το αίτημα προστασίας του). Αν είναι κανείς στοιχειωδώς ειλικρινής, πρέπει να παραδεχτεί ότι δεν έχει μεγάλη διαφορά αναφορικά με την «μη επαναπροώθηση» αν ένας πρόσφυγας κραυγάζει την λέξη «άσυλο» μπροστά ή πίσω απ' το συρματοπλέγμα (γι' αυτό και οι πρόσφυγες την γράφουν κάποτε σε χαρτόνι που το σηκώνουν με κοντάρι πάνω απ' τον φράχτη). Σύμφωνα με την εδώ υποστηριζόμενη άποψη κοφτερά συρματοπλέγματα, χοντρά τείχη και ψηλοί φράχτες προσβάλλουν εξ ίσου την αρχή του non-refoulement, όπως και μέσα στην χώρα. Με τον ίδιο τρόπο προσβάλλουν το non-refoulement και Συμφωνίες τύπου «Δουβλίνου» εντός της Ε.Ε. (το σύστημα του οποίου όχι μόνον δεν βελτιώνεται, αλλά ίσως γίνεται επαχθέστερο για τις χώρες του Νότου με το νέο Σύμφωνο της 20.12.2023), νομικές κατασκευές όπως «πλάσμα μη εισόδου», όταν ο πρόσφυγας βρίσκεται ήδη εδώ, ρυθμίσεις όπως «ασφαλείς χώρες προέλευσης» και «ασφαλείς χώρες διόδου» κλπ. κλπ. Και θεωρώ φυσικά ότι πολλές από τις ρυθμίσεις του νέου Συμφώνου για την Μετανάστευση και το Άσυλο της 20.12.2023 είναι τόσο αντίθετες με ό,τι ίσχυε ως τώρα, ώστε δεν θα αντέξουν στον έλεγχο από διεθνή δικαστικά και δικαιοδοτικά όργανα, εφ' όσον αυτά τα όργανα θελήσουν να είναι συνεπή με την ως τώρα νομολογία και τις γνωμοδοτήσεις τους. Ειδικά δε για την εφαρμογή της υφέρπουσας ιδέας να μεταφέρονται οι πρόσφυγες σε εξευρωπαϊκά κέντρα ασύλου για την διεκπεραίωση εκεί των αιτήσεών τους θεωρώ ότι θα πρέπει να γίνει εξαιρετικά βίαιη ερμηνευτική ανατροπή της έννοιας του non-refoulement, πράγμα που κατά την γνώμη μου θα φέρει σε πολύ δύσκολη θέση ειδικά τα ως άνω διεθνή δικαστήρια και γνωμοδοτικά όργανα.

5. Τι θα συμβεί στο μέλλον;

Υπάρχουν δύο δρόμοι που μπορεί να βαδίσει η Ευρώπη στο μέλλον. Είτε να συνεχιστεί και να βαθύνει η ευρωπαϊκή υποκρισία (θυμιάτισμα της πρόσοψης του προσφυγικού δικαίου και ιδίως του non-refoulement και καταπάτησή του στην πράξη με πολλούς τρόπους) είτε να πραγματοποιηθεί «φυγή μπροστά», θεμελίωση του δικαίου των προσφύγων σε άλλη βάση και αποκατάσταση νέων σχέσεων με τις χώρες του Παγκόσμιου Νότου απ' τον οποίο αυτοί προέρχονται.

Προτείνω τον δεύτερο δρόμο και συνηγορώ υπέρ της καταγγελίας της Συνθήκης της Γενεύης για τους πρόσφυγες, όπως η ίδια προβλέπει, και αντικατάστασή της από μίαν άλλη Συμφωνία εντός της Ε.Ε., που **δεν** θα περιέχει το non-refoulement στην σημερινή μορφή, αντ' αυτού όμως θα περιέχει την υποχρέωση των κρατών να δέχονται πρόσφυγες. Προσφυγικό δίκαιο με την έννοια αυτής της υποχρέωσης θα πρέπει να εξακολουθήσει να υπάρχει για πολιτικά με ευρεία έννοια διωκόμενους, δηλαδή όχι μόνον για πολιτικούς επαναστάτες, αλλά και για παθητικά θύματα πολιτικών καθάρσεων «της φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως, ή πολιτικών πεποιθήσεων» ενός κράτους (άρθρο 1. Α. 2. 1 ΣΓΠ), ενώ για μη πολιτικά διωκόμενους (θύματα πολέμων, εμφυλίων πολέμων, οικολογικών και κλιματικών καταστροφών, απάνθρωπης μεταχείρισης κλπ.) θα πρέπει να συμφωνηθούν δεσμευτικά ποσοστά εισδοχής εντός της Ε.Ε. και για κάθε κράτος μέλος ξεχωριστά. Οι κατακτήσεις του ανθρωπιστικού δικαίου πρέπει να διατηρηθούν – αλλά χωρίς ένα non-refoulement με την σημερινή μορφή.

6. Μετακίνηση στο μοντέλο της εργατικής μετανάστευσης.

Η αλλαγή αυτή, αν η Ε.Ε. βρει το θάρρος για ένα τέτοιο βήμα και ξεπεράσει την ως τώρα υποκρισία της, θα πρέπει να συνοδεύεται από νέες και πιο τίμιες σχέσεις με τις χώρες του παγκόσμιου Νότου, μίαν άλλης μορφής αναπτυξιακή βοήθεια προς αυτές (το να χρηματοδοτηθεί ένα σχολείο εκεί, είναι πολύ πιο χρήσιμο από το γίνει δεκτός με πολλά έξοδα ένας «πρόσφυγας» εδώ), αλλά και με την ανάλογη συμπεριφορά έναντι όσων δεν δικαιούνται προστασία. Μετανάστες θα εξακολουθήσουν να έρχονται φυσικά στην Ευρώπη επικαλούμενοι την προσφυγική ιδιότητα, η πρόσκληση όμως που τους απευθύνει σήμερα το non-refoulement θα εκλείψει και τα χέρια της Ε.Ε. και των μελών της δεν θα είναι πια δεμένα. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να επιστρέψει η επίλυση του μεταναστευτικού προβλήματος στην Ευρώπη στο μοντέλο της εργατικής μετανάστευσης, κάτι που παρά τις συνεχείς επικλήσεις εμποδίζεται ως τώρα, επειδή ο δρόμος έχει φράξει από τους πολλούς «πρόσφυγες» που καταφθάνουν και τις υπερβολές του non-refoulement, που κάνει αδύνατη κάθε μεταναστευτική πολιτική. Υποδείξεις για σημαντικές αλλαγές που πρέπει να γίνουν μέσα στο ίδιο το δίκαιο και την πολιτική της εργατικής μετανάστευσης, χώρος απ' τον οποίο προέρχομαι και μέσα στον οποίο έχω διατυπώσει στο παρελθόν τις προτάσεις μου¹, υπερβαίνουν το πλαίσιο του παρόντος άρθρου.

¹ Μεταξύ άλλων *Dimakopoulos, Kostas*, *Wanderarbeitnehmer aus der Türkei in der Europäischen Gemeinschaft – Zur Zukunft der Gastarbeiterfrage in Europa*, Pfaffenweiler 1988.